

DILINAME | GZ0003 | GALIZA 03

ANTEPROYEITO DE ESTATUTO DA GALIZA

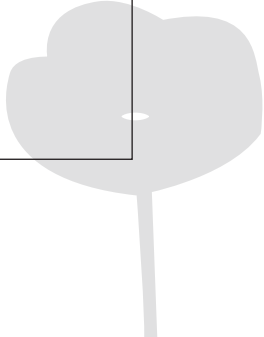
DIGITAL LIBRARY OF NATIONAL
MOVEMENTS IN EUROPE
CENTRE MAURITS COPPIETERS

ANTEPROYEITO DE ESTATUTO DA GALIZA

CATALOGUING DATA

ID:	GZ0003
Nation / region:	Galiza
Epoch:	First half of the Twentieth Century
Title:	Preliminary plan for the Galician Statute
Original title:	Anteproyeito de estatuto da Galiza
Category:	Proposed policy
Description:	An initial proposal for a Statue of Autonomy for Galicia drafted by the Seminario de Estudos Galegos and based on the conception of Galicia as a free nation
Language:	Galician
Date:	May 6th, 1931
Author(s):	Seminario de Estudos Galegos
Reference persons:	Paz Andrade, Valentín; Tobío, Lois; Carbalho Calero, Ricardo; Risco, Vicente; Bóveda, Alexandre
Keywords:	Galician nationalism, nation, autonomy, federalism, galicianism, statute

CONTEXTUALIZACIÓN

O Seminario de Estudos Galegos presentou un Anteproyeito de Estatuto da Galiza que fora elaborado por Valentín Paz Andrade, Lois Tobío, Ricardo Carballo Calero e Vicente Risco. Alexandre Bóveda escribiría un informe económico que acompañaba a proposta.

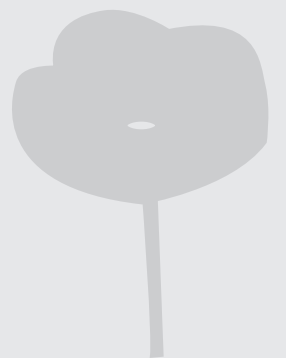
RESUME

O anteproxecto do Seminario foi publicado o 6 de maio de 1931. Estaba formado por 7 capítulos e 41 artigos. Partía da base de España como estado federal e Galicia como un estado libre no seu seo, e recollía a oficialidade do galego como lingua.

LINKS

Fundación Galiza Sempre: <http://www.galizasempre.org>

ANTEPROYEITO DE ESTATUTO DA GALIZA

TÍDUO I.

Do Estado, territorio e cidadáns da Galiza.

Art. 1.º A Galiza é un Estado libre dentro da República Federal Española.

Art. 2.º As línguas oficiais no Estado Galego son, indistintamente, a galega e a castelá. Non poderán desempeñar na Galiza cárrigos públicos os que non coñezan a lingua galega.

Art. 3.º As cores nacionais da Galiza son branco-azul.

Art. 4.º O territorio da Galiza comprende as antigas catro provincias da Cruña, Lugo, Pontevedra e Ourense.

Art. 5.º Poderáse agregar o territorio da Galiza calquera outro colindante, por acordo dos dous tercios dos seus eleitores, aprobado pol-a Asamblea do Estado galego e a lexislatura a que estiver sometido o territorio en cuestión; todo isto co refrendo do Poder federal.

O plebiscito a que se refire o primeiro párrafo d'íse artigo terá lugar por iniciativa do Consello do Estado galego ou da vixésima partes dos eleitores do país que se trata d'anexar.

Art. 6.º Serán Galegos:

- a) Os fillos de galegos nados no territorio do Estado galego.
- b) Os fillos de pai ou nai galegos, inda que nazan fora, sempre qu'isa sexa a súa vontade. Namentral-os fillos sexan menores, enténdese coma vontade súa a do seu representante legal.
- c) Os que non sendo originariamente galegos, gañen viciñanza en calquera lugar da Galiza.

Art. 7.º Os que non sexan galegos fican suxeitos pol-os bens raíces e dereitos civís que drento da Galiza lles correspondan ás disposicións vixentes no Estado galego. Respeito ós bens mobles rixe a lei persoal do dono.

As leises e disposicións do Estado galego rexirán a forma dos actos jurídicos realizados drento do territorio galego que sexan autorizados por autoridades ou funcionarios do Estado galego.

Art. 8.º Os dereitos fundamentaes dos galegos serán os que se determiñen pra todol-os españoes na Constituición do Estado federal español.

TÍDUO II.

Dos poderes do Estado Galego.

Art. 9.º Os poderes do Estado galego corresponden ô pobo da Galiza. Estes poderes son exercidos pol-o Corpo eleitoral, a Asambreira e o Consello da Galiza.

Art. 10. Compoñen o corpo eleitoral tedol-os galegos, homes e mulleres, que teñan mais de 21 anos, coas escepcións que as leises asiñalen.

Art. 11. O Corpo eleitoral exerce o seu poder:

- a) Pol-as eleizóns.
- b) Pol-o referéndum e a iniciativa popular.

Art. 12. O sufragio será igual, diercto, segredo e segundo un sistema de representazón proporcioal.

Art. 13. A Asambreira do Estado galego estará formada pol-os eleitores galegos, na proporción que determiñe a lei orgánica, atendendo ô número de votantes efectivos.

Art. 14. Son eligibres pra a Asambreira, como pra as demais corporazóns púbricas da Galiza, os galegos, homes e mulleres, maores de 23 anos, que renda unha función útil pra a coleitividade, salvo as escepcións que as leises asiñalen.

Art. 15. A renovazón dos membros da Asambreira terá lugar cada catro anos.

Art. 16. A Asambreira funcionará con continuidade, nos días que determiñe a lei orgánica e coas vacacións que ista mesma a siñale.

Art. 17. A Asambreira compete legislar sobre das materias atribuídas por iste Estatuto ô Poder galego.

Art. 18. Os deputados da Asambreira gozarán de inviolabilidade parlamentaria, e non poderán outer, namentras dure o sea mandato, outros cárregos púbricos retribuídos que os de membros do Consello.

Art. 19. Toda lei votada pol-a Asambreira será sometida a referéndum si, dentro dos trinta días seguintes à sua votación, pídeno eisí cinco mil eleitores.

Un proyeito de lei artigoado, presentado à Asambreira coa firma de 10.000 eleitores, obriga a ista a deliberar sobr'il no prazo d'un ano. O acodo someteráse a referendum.

Art. 20. O Consello da Galiza estará formado pol-os conselleiros nomeados antr'os seus membros pol-a Asamblea, no número que determiñe a correspondente lei orgánica. Cada conselleiro será jefe d'un departamento da Administración galega.

Art. 21. O Consello desinará antr'os seus membros o presidente, cuas funcións, como tal, durarán un ano.

O presidente do Consello terá a suprema representación do Poder galego e presidirá as sesións do Consello, dirixindo os debates e tendo voto de calidade en caso de empate.

Art. 22. Actuará o Consello dende a súa elección deica a primeira sesión da legislatura seguinte a aquela en que foi elixido.

O Consello cesará nas súas funcións automaticamente por un voto de desconfianza aprobado pol-a maioría absoluta dos membros da Asamblea.

Art. 23. O cargo de conselleiro será retribuído e voluntario.

Art. 24. Competen o Consello as seguintes atribucións:

- a) Executar as lexis votadas na Asamblea.
- b) Dirixir a gestión dos servizos públicos do Estado galego.
- c) Convocar a Asamblea e disolvela cando fine o prazo da súa duración, con arreglo ás lexis.
- d) Actuar nas relacións co Poder federal, coma representante do Poder galego.

Art. 25. A responsabilidade criminal dos conselleiros por delitos común cometidos namentras estean ocupando os seus cargos, ora sexa no exercicio das súas funcións ou fora d'elas, farase efectiva, previa autorización da Asamblea, ante o mais outro Tribunal de Xustiza do Estado galego.

Art. 26. Contra as resolucións dos poderes galegos nas materias atribuídas á súa potestade non poderá interporse recurso ante o Poder central.

Art. 27. Si os poderes galegos invaden os límites das atribucións do Poder federal ou de calquera outro federado, corresponderá o Poder federal declarar a nulidade dos acordos que constituían a estralimitación.

Art. 28. Contra as resolucións das autoridades galegas que infrinxan as regras que delimitan as súas facultades, e non estean comprendidas no artigo anterior, caberá recurso ante os tribunais administrativos da Galiza.

TÍTULO III.

Da esfera das atribucións e obrigas do Estado galego.

Art. 29. Corresponden o Estado galego as seguintes esferas de competencia:

- a) Réxime tributario, agás o imposto d'aduanas. O establecemento das tarifas arancelarias verificarase por acordo ante os poderes federal e galego.
- b) Organización local.
- c) Administración da Xustiza.
- d) Mando das forzas da policía, cúa organización corre a cargo do Poder Central.

- e) Débeda pública.
- f) Política social, sin perjuizo dos compromisos gêraes.
- g) O insiño en todol-os seus grados.
- h) Camiños de ferro, estradas e tráfico marítimo de interés predominante galego.
- i) Réxime dos institutos de Banca e Creto.
- j) Dominio público.
- k) Beneficenza.
- l) Sanidade.
- m) Regramentazón d'espeitagos e xogos.
- n) Lexislazón civil.

Art. 30. Son obrigas do Estado galego, ademáis das contidas n-outros artigos d'íste Estatuto:

- a) Sometérese as normas geraes que dicte o Estado federal drento das suas atribuzóns.
- b) Garantizar o traballo a todol-os cibdadáns, segundo as suas condizóns e as suas necesidades, con arreglo as eixenizas da justiza social.
- c) Regular a propiedade rural de xeito que veña a ficar ceibe de toda carga para o que a traballa.
- d) Proporcionar a todol-os cibdadáns os medios necesarios para o seu preno desenvolvemento espiritual.
- e) Protexer total-as manifestazóns da cultura galega.

TÍTULO IV.

Do réxime local.

Art. 31. A organización local faráse a base de concellos nas vilas e de parroquias e agrupacións de parroquias no agro.

A estreitización local da Galiza será materia de lei.

TÍTULO V.

Da facenda.

Art. 32. A Asamblea votará cada ano o presuposto do Estado galego, a proposta do Consello.

Art. 33. O Estado Galego contribuirá ás cargas da Federación española coa cantidade que determiñe a lei de presupostos gêraes do Estado español.

Ista cantidade constituirá a primeira partida de gastos do presuposto do Estado Galego.

Art. 34. Eixistirá un imposto directo único que gravará as rendas, cun gravámen maior pra as rendas que proveñen do capital que para as que procedan do traballo, i-eiximindo d'imposto as rendas do traballo menores da cantidade que a lei correspondente determiñe.

Art. 35. Haberá ademáis os impostos indirectos que se establezan con arreglo ás leixes.

Art. 36. Sómente se poderá facera pelazón ô creto púbrico por meio d'unha lei.

As entidades locaes poderán apelar ô creto d'acordo coas leises.

TÍDUO VI.

Da reforma d'iste Estatuto.

Art. 37. A iniciativa da reforma d'iste Estatuto requerirá as mesmas condizóns que a iniciativa d'unha lei ordinaria.

Art. 38. Pra qu'un proyeito de reforma d'iste Estatuto sexa aprobado, é mester o voto favorable dos tres cartos dos membros da Asambreia e a aceptazón pol-o corpo electoral, manifesta en referendum.

TÍDUO VII.

Disposizóns transitorias.

Art. 39. O entrare en vixenza iste Estatuto, considéranse galegos todol-os que vivan na Galiza sexan fillos de pai ou nai nados na Galiza, e os que vivindo na Galiza e non sendo fillos de galegos, manifesten que atal é o seu desexo.

Os fillos de galegos nados fora da Galiza considéranse tamén galegos si eisí o solicitan.

Art. 40. Os funcionarios que, ô tempo de entrar en vixencia iste Estatuto, exerzan as suas función na Galiza, conservarán os seus cárregos axeitados o nova estroiturazón administrativa, sempre que sexan galegos, segundo o art. 39, e reúnan os demais requisitos que se eisixen.

Art. 41. Determinarásese mediante convenio antre o Estado español e o Estado galego a parte que a íste debe corresponder da actual débeda púbrica do Estado español.

